

Praha 31.12.2013
čj. ÚKZÚZ 000365/2014

Oblastní odbor SRS
Ztracená 1099/10
161 00 Praha 6

Zpráva č. 20 oblastního odboru PRAHA o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 28.10.–31.12.2013

1. Počasí

Na počátku sledovaného období doznávalo příjemné podzimní počasí s postupně klesajícími teplotami. Noční teploty se pohybovaly od 0 °C do 11 °C, denní od 9 °C do 17 °C. Od druhé dekády listopadu nastalo mírné ochlazení. Noční teploty se pohybovaly od -6 °C do 6 °C, denní od -2 °C do 10 °C. Pouze 13. 12. se udržely teploty po celý den pod bodem mrazu. Nejchladnější období bylo od druhé dekády prosince do vánočních svátků, kdy noční teploty nevystoupily nad bod mrazu. Od 23. 12. následovalo oteplení, které vydrželo prakticky až do konce roku. Noční teploty klesaly pod bod mrazu pouze výjimečně. V průběhu prosince byla velmi častým jevem teplotní inverze se všemi průvodními jevy (jinovatka, námrazy, mrznoucí déšť apod.). Vláhově bylo celé sledované období podprůměrné a slabé sněhové přeháňky se vyskytly pouze na konci listopadu a začátku prosince. Ve stejném období byly na většině území zaznamenány silné větrné poryvy způsobující škody na solitérních stromech i lesních porostech.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Vlhký a mokrá podzim způsobil lokálně velmi pozdní setí pšenice ozimé, které končilo v polovině listopadu. Tyto porosty jsou velmi slabé. Dále se na polích hnojilo průmyslovými i statkovými hnojivy. Prováděla se orba a diskování. Pokračuje odvoz sklizené cukrovky z polních úložišť do cukrovaru. Pozemky byly po celé období stále bez sněhové pokrývky. Příroda se již postupně ukládala k zimnímu spánku. V současnosti se již rozhostil na polích zimní klid a mír. Zdravotní stav prohlédnutých porostů před zimním spánkem byl celkově dobrý.

OBILNINY

Některé porosty ozimých ječmenů jsou velmi husté a na souvratích plošně žloutnou (Příbramsko a Rakovnicko). Obecně lze říci, že porosty ozimých obilnin v oblasti nevykazovaly ve sledovaném období výrazné příznaky napadení virózy. V porostech podezřelých z výskytu **virových zakrslostí** bylo v rámci oblasti odebráno 17 vzorků. Celkem u 2 vzorků z okresů Praha-východ (Kostelní Hlavno) a Příbram (Hlubyně) byl laboratorně potvrzen výskyt **virové zakrslosti pšenice (Wheat dwarf virus WDV)**.

PŠENICE OZIMÁ (RF 11-23 BBCH)

(fáze 1. listu: 1. list rozvinutý - třetí odnož viditelná)

První slabé výskyty **padlí pšenice (*Blumeria graminis*)** zjištěny v okrese Beroun (Otmíče, 29.11.).

V okrese Kladno (Smečno), Kutná Hora (Březová u Úmonína), Příbram (Bezděkov pod Třemšínem, Nečín), zjištěny lokálně až střední výskyty **hraboše polního (*Microtus arvalis*)**.

Zjišťují se počty užívaných nor (nory s čerstvými výhrabky nebo pobytovými stopami) v přepočtu na 1 ha a to na základě 4 průchodů o šířce 2,5 m a délce 100 m (celkem 4 x 250 m² = 1000 m²), resp. cca 140 kroků a vynásobením desetkrát.

Ošetření se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se na podzim zjistí více než 200 užívaných východů z nor na 1 ha.

Pozor, ošetřovatel porostu je povinen oznámit použití přípravků pro hubení hlodavců (rodenticidy) tři dny před zahájením aplikace přípravku oprávněnému uživateli honitby a rostlinolékařské správě a projednat opatření k ochraně zvěře s oprávněným uživatelem honitby.

JEČMEN OZIMÝ (RF 21-29 BBCH)

(prvá odnož viditelná: počátek odnožování - 9 a více odnoží viditelných)

V okresech Beroun, Kladno a Příbram sledováno od poloviny listopadu lokálně na souvracích **žloutnutí listů** rostlin v ohniscích, způsobené přemokřením a nedostatkem vzduchu v půdě.

Střední výskyty **síťovité skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*)** pozorovány na odnožích v okrese Rakovník (Kolešovice, 11.12.). Opakované slabé výskyty zjištěny v okrese Kutná Hora (Církvice u Kutné Hory, od 31.10.).

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 19)

(6 až 9 a více listů vyvinuto)

Všeobecně převládají husté, vzrostlé porosty.

Na spodních listech rostlin v okrese Praha-východ (Sudovo Hlavno, 21.11.) zjištěny první slabé příznaky napadení **fomovým černáním stonků řepky (*Leptosphaeria maculans*)**. V okresech Kutná Hora (Nové Dvory, 31.10.) a Rakovník (Kolešovice, 11.12.) již sledovány opakované slabé výskyty.

Střední výskyty **padlí brukvovitých (*Erysiphe cruciferarum*)** zjištěny opakovaně v okrese Kutná Hora (Nové Dvory, od 31.10.).

Slabé výskyty vajíček **mšice zelné (*Brevicoryne brassicae*)** na listech zjištěny při probíhajícímu monitoringu v okresech Kutná Hora (Suchdol u Kutné Hory, 4.11.), Mladá Boleslav (Katusice, 29.11.), Nymburk (Pátek, 28.11.) a Příbram (Poříčí nad Sázavou).

V období od 25.11. do 10.12. se při průchodu porostem na padesáti rostlinách sleduje počet napadených rostlin mšicí zelnou.

Silný výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** zjištěn v okrese Kutná Hora (Vrdy, Horní Bučice) celkem na přibližně 120 ha. Došlo k aplikaci rodenticidů na pozemcích.

PASTVINY, LOUKY, TTP

TTP, Víceleté pícniny

Zjištěny lokální střední výskyty **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** na pastvinách, loukách a ve víceletých pícninách v okresech Beroun (Chyňava), Kolín (Břežany) a Příbram

(Bezděkov pod Třemšínem, Chrást u Tochovic, Hlubyně, Kozičín, Orlov, Podlesí nad Litavkou, Pročevily, Volenice u Březnice).

Ošetření se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se na jaře zjistí více než 50, v létě více než 300 a na podzim více než 1000 užívaných východů z nor na 1 ha. Pozor, ošetřovatel porostu je povinen oznámit použití přípravků pro hubení hlodavců (rodenticidy) tři dny před zahájením aplikace přípravku oprávněnému uživateli honitby a rostlinolékařské správě a projednat opatření k ochraně zvěře s oprávněným uživatelem honitby.

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 00 BBCH)

(zimní dormance, pupeny uzavřeny a kryty šupinami)

Zjištěny střední výskyty **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** v okresech Kolín (Tuchoraz) a Mladá Boleslav (Lítkovice, 3.12.).

OKRASNÉ DŘEVINY

BRSLÉN

Při sledování výskytu vajíček **mšice makové (*Aphis fabae*)** na zimních hostitelích zjištěn silný výskyt v okrese Mladá Boleslav (Březovice, 9.12.), střední výskyt v okrese Nymburk (Polabec, 28.11.). Z ostatních okresů oblasti přišla hlášení o velmi slabých nebo nulových výskytech.

Pro osazení brslenů zimními vajíčky mšice makové se zjišťuje

a) celkový počet brslenů na lokalitě

b) z toho počet neosazených (do 5 vajíček kolem 1 pupenu)

c) z toho počet osazených (nad 5 vajíček kolem 1 pupenu a další vajíčka na kůře větviček)

Brsleny s méně než 5 vajíčky na 1 keř se považují za neosazené. Prognóza slabého výskytu platí pro lokality s méně než 40 % osazených brslenů, středního výskytu s 40–60 % osazených brslenů a při osazení více než 60 % brslenů lze očekávat silný výskyt.

Ošetření se signalizuje u semenaček při zjištění prvních larev mšice makové se základy křídel, u technické cukrovky při ukončení hlavního přeletu, tj. když 95 % okřídlených mšic opustilo brsleny.

Za oblastní odbor Praha zpracoval: Ing. Karel Štefan